

N'a apucat să treacă sărbătorile, că Nicu nostru a început

Şezătoarea Şcoalei de Pregătire a Serviciului Social

Joi 24 c. între orele 4 şi 6 p. m. s'a dat, în sala cinematografului Regal din Piatra-N., o foarte reuşită şezătoare a Şcoalei de Pregătire a Serviciului Social din localitate, sub patronajul d-lui primar al oraşului, Ernest Kirculescu. Şezătoarea a fost urmată de un film de propagandă al serviciului social. A participat un însemnat număr de cetăteni, între care am remarcat pe d-nii: Primar Kirculescu, Leon Mrejeriu, Virgil Dobrescu, Alex. Gheorghiu, Vasiliţă Şoarec, I. V. Chetreanu, Const. N. Turcu, Eugen Barcan, Mihai Avadanei, comandantul serviciului social din grupul de comandă: E. Liuşnirov şi N. Marin Dunăre cu doamnele, I. sac, Niţă, Radovici, Hârbu, Melnic, toţi echipierii şcoalei ş. a. Programul şezătoarei s'a început cu un cor, „Cât de mărit este Domnul” cântat de tabăra tinerilor dela Şcoala de Pregătire sub conducerea unui echipier.

A vorbit apoi d-l comandant s. s. Melnic Gh., despre activitatea tineretului pentru ridicarea satului românesc. Incepută de Fundaţia Culturală Regală „Principele Carol” şi de echipele Regale Studenţeşti, ea este astăzi legiferată în serviciul social obligator şi mii de tineri vor merge să se ofere satelor pentru ridicarea lor, din toate punctele de vedere.

A urmat apoi: Traiască România, corul taberei.

Noi suntem cei chemaţi, corul taberei.

Doina Moţului, solo voce, de echipierul Fekete N., care a impresionat adânc sala, de altfel d-l Fekete este cântăreţ dela Opera din Cluj.

Câtec, de Octavian Goga, recitat de echipierul Stănescu.

Tot şi-am zis, corul taberei. Doina Oltului, solo vioară, de Ionescu Gh.

Lupul şi boul, recitare foarte bună şi potrivită de Eugen Liuşnirov, comandantul taberei.

Voinţa Neamului, corul taberei, Echipierul Costin Sebe a distrat asistenţa cu câteva anecdote foarte hazlii.

Şezătoarea s'a încheiat cu Imnul Regal.

A urmat apoi filmarea aspectelor din viaţa şcoalelor de comandanţi şi comandanţi a serviciului social dela Poiana Cămpina, Pietriş, Broşteni şi Făgăraş. Acestea au oferit publicului admirabile privelişti din ţara noastră şi viaţa de tabără pe care o duc cei din şcoalele serviciului social.

Lumea a fost plăcut impresionată de toate acestea. În timpul filmării d-l Liuşnirov a dat explicaţii într-un cântec este mut.

La sfârşit tot d-l Eugen Liuşnirov a subliniat, în câteva cuvinte, spiritul nou care va crea un om nou în şcoalele serviciului social şi a mulţumit, în numele d-lui director Dobrescu, a grupului de comandă şi a şcoalei, publicului pentru participare şi atenţia dovedită.

HRISOAVE, ZAPISE...

Ziarul acesta se ocupă şi de anumite chestiuni care sunt şi nu sunt de actualitate. Se publică anumite acte vechi, zapise, hrisoave, ştiri noi sau precizii despre ctitoriile vovezilor. A te ocupa cu trecutul, cu preamărirea strămoşilor, înseamnă a cinsti prezentul, a-l situa în adevărata lui lumină. Şi acestea pot fi puncte din ideologia unei publicaţii.

Dacă aş fi născut şi domicilat la T. Severin, n'aş putea mărturisii că m'ar interesa prea mult probabilitatea descoperită în zapisele cutare, că pe strada Petru Rareş din Piatra-N. a existat cândva un pod similar cu cel depe Calea Victoriei (Bucureşti), de acum vreo două secole. Dar trăind o viaţă aici, în Neamţ, lucrurile se schimbă. Este o descoperire pe care o fac în trecutul acestei numeroase familii, a pietrenilor şi a cărei membru sunt. Curiozitatea este justificată. Noutatea face plăcere.

Când, însă, descopăr un hisov în care se pomenesc de ctitoria lui Ştefan Voevod, de lupta sa pentru apărarea gliei, sau de

cutare comoară de artă religioasă, lucrul nu interesează numai pe nemteni, ci pe toţi care simt româneşte, căci neamul este tot o familie, mai mare.

Hrisoave, zapise, ctitorii, moriminte, reminiscenţe istorice... Ce e patria! Apoi ideea de patrie cuprinde toate aceste lucruri! Ele ne cântă o melodie pe care n'o înţelege oricine. Ele au un parfum pe care nu-l simte tot omul. Decăteori nu-ţi fuge gândul nostalgic înapoi şi te întrebi: ce o fi fost cu sute de ani în urmă pe aceste locuri unde trăim acum?

Gheorghe Fidler

O dispoziţie a Consiliului de Miniştri

La serbări şi în localurile de spectacole, în timp ce se cântă Imnul Regal, membrii Frontului Renaşterii Naţionale vor sta în picioare, cu braţul drept ridicat în formă de salut roman.

Persoanele care nu poartă uniformă F. R. N. — bărbaţi şi femei, se vor descoperi, vor sta în picioare şi vor saluta ca mai sus.

NICU

(continuare din pag. 1-a)

să-l tragă nişte şuerături de nu se mai auzea vorba slugilor în bucătăria de vară, unde sălăşluina cu cuşca lui. Bucuria cea mare era a noastră, la copiii. Cum s'a isprăvit vacanţa, nu era zi lăsată de Dumnezeu, să nu aducem dintre prietenii noştri ca să audă şuerăturile lui Nicu.

În rândurile caselor părinteşti mai era şi acela, ca înaltea meselor de la amiază şi sara, făcând schimb Costică şi cu mine, să ne ducem cu rânduială în beclu să scoatem vin. Ca să nu mai intrăm în bucătăria de vară, de la colţul caselor de jos, străgam pe rându: Ioane, Ioane. Dracul de Nicu a prins-o şi pe asta, că la vre-o trei săptămâni

tămâni a început a ne îngâna şi cum îi era dat şi lui — să lupte cu urâtul, numai ce-l auzeam: Ioane, Ioane.

Şi aşa a trăit Nicu, spre mulţumirea celor ai casei şi mai ales a noastră, copiii. Noi, între plăcerile ce le puteam gusta în ceasurile de libertate (nu era pe-atunci nici patinaj, nici sky-uri, iar primavara şi vara ne mulţumeam cu jocul în pletre, în nuci şi acel cu mîngăie, numit bacul), ne împărţeam dragostea şi mila între cuşca lui Nicu şi lada câinelui de ogradă, Milan, pe care ni-l trimisese de la Galaţi, badiţa Vasile.

Într-o primăvară, pe vremea când creşele dădeau în parg, cam la vre-o 3 ani şi jumătate de când Nicu era înscris între

Ştiri vechi din târgul Pietrii

Pe urmele strămoşilor

XIV

Actul de înfiinţare a vechiului spital. Act de dăruire.

Subscria Prinţesa Elena Kantacuzin, aprefund şi consimţind iniţiativa ce au luat înaltul Guvern a Principatelor-Unite Române, de a înfiinţa un Spital în oraşul Piatra, dar pentru a cărui realizare nesămplindu-să altă greutate de cât găsirea unui local.

Eu spre eterna memorie şi uşurare a sufletului a răposatului meu soţu Kneazu Alexandru Kantacuzin, prin actul de faţă, declar că dăruiesc pentru alocarea acelu Spital casele ce am în oraşul Piatra, împreună cu toate belurile şi locul ce au cuprinsă în îngrăditură, pe partea gospodu, sub următoarele condiţii:

1) Aceste case cu locul lor nici odată nu vor putea fi vândute, schimbate, au întrebunţate la altă ceva de cât numai pentru destinaţia ce li se dă, adică: de a fi pururea Spital în ele; Generala Epitropie a Ospitalelor Sf. Spiridon este şi rămâne rugată a privilegia şi a face de a se observa pururea această condiţie.

2) Pe cât voi fi în viaţă, volu avea dreptul de patronaj asupra acestui Spital, împreună cu persoanele ce s'ar rândui pentru acest fiint de autorităţile competente; iar după trecerea mea din viaţă, acest drit se va succeda de persoana ce volu numi-o prin testamentul meu, de una din cele mai apropiate rudente a mea.

3) Pentru ajutorul întâmplătorilor bolnavi de pe moşia mea Şerbestii din districtul Neamţu câte doi din ei, să vor primi şi < preferă > a fi primiţi în acel Spital, la caz când ar fi locuri vacante.

4) Aceste case cu locul lor se vor lua în dispoziţie de autoritatea competentă la 26 Octombrie anul corent şi

5) Actul de faţă, împreună cu vechile documente a acestor case să vor păstra pururea de Generala Epitropie a Ospitalelor Sf. Spiridon.

Pentru recunoaşterea acestel harăziri (donăţiune) sub condiţiile arătate, am rugat pe judecătorla districtului Neamţu a întări acest act potrivit formelor.

1863 Malu în 7 zile.

Iscălita:

Prinţesa Eleni Kantacuzin
născută Manos

Urmează adevărlrea iscăliturii de mai sus, de către tribunalul laşi, secţia III, sub nr. 2048 din 8 Malu 1863.

Urmează apoi legalizarea provizorie a tribunalului Neamţu, sub nr. 239 din 24 Decemvrie 1863

Primăria Piatra: Dosarul actelor de proprietate, vol. I, fila 62.

XV

Documentul pentru improprietărea târgoveţilor din Piatra, iscălit de Alexandru Callimach în 1797, Mai 8.

Cu mila lui Dumnezeu Io Alexandru Ion Kalimach Voevod — Domnul ţării Moldoviei.

Liceul de băieţi „Petru-Rareş”

Ştiri şcolare

1) Reinscrierile elevilor promovati în clasele II—IV şi VI—VIII, se fac între 25—31 August. Odată cu cererea (timbrată) de înscriere se plăteşte şi $\frac{1}{2}$ din taxa şcolară. Cei ce au dreptul la reduceri şi scutiri vor depune o cerere însoţită de acte de starea materială.

2) Inscriverile la examenul de admitere în clasa I se fac tot dela 25-31 August, prezentându-se cererea de înscriere, însoţită de actul de naştere, de vacanţa, de botez, de naţionalitate şi de absolvirea şcolii primare. Se va plăti în numerar şi 80 lei taxă de examen. Examenul începe în dimineaţa zilei de 1 Septemvrie.

3) Inscriverile la examenul de admitere în clasa V se fac între 25 August şi 5 Septemvrie. La cerere se vor alătura actele cerute la clasa I-a, plus certificatul de 4 clase secundare. Se va plăti o taxă de 150 lei. Examenul începe în dimineaţa zilei de 6 Septemvrie.

4) Examenele particulare finale şi de corigenţă încep în ziua de 28 August. Taxele de corigenţă pentru particulari sunt 210 lei de obiect.

5) Examenele de corigenţă la stat încep în ziua de 28 August. Se va plăti o taxă de 100 lei de obiect.

6) Inscriverile la examenul de bacalaureat se fac până la 31 August, pentru absolvenţii din Iunie 1939 şi cei mai vechi.

7) Inscriverile în clasele I şi V se fac după terminarea examenelor de admitere.

Bine volind domnia mea a întemela starea supuşilor noştri, ştiind după cuvîntă a revărsării ale noastre domneşti mile, la locuri căzute. Pentru că facerea de bine şi milostivirea, după ce sunt strălucită podoaba luminaţilor domni, cum şi cea mai trăinică, care şi după viaţă rămâne păzită, pre aceasta dar toţi cei mai dilaante noastră, luminaţi Domni, s'au silit a o avea ct sineşl. Asemenea şi domnia mea, din ceasul cu cu mila sfântului Dumnezeu, am domnit într-o această bine credincioasă ţară, şi ne-am silit la al nostru părintesc şi domnesc scaun, încât fost cu putînţă, ne-am silit a o avea cu noi.

Drept acela, luat-am domnia mea aminte pentru locuitorii din târgul Pietrei, de la ţinutul Neamţului, cari prin jalba ce au de domneli mele, au făcut cerire pentru tot locul domnesc ce au mai rămas acolo ne dat almarul, să li se facă lor danla şi miluire de către domnia mea, ca unora ce de-a-pururea au purtat de grăia pentru sfânta biserică domnească, ce este pe acel loc, într-o care se cinsteşte şi se prăznuieşte hramul naşterii Sfântului slăvitului Prooroc înainte mergătorului şi botezătorului Ioan, cum şi altor sfinte şi dumnezeieşti locaşuri ce mai sunt acolo.

Acarora cerere, domnia mea nu o am trecut cu vederea, răvnitor fiind spre bună podoaba şi întemeiere sfintelor lui Dumnezeu locaşuri, pentru să aibă de-a-pururea prilej ca să se slujească întrănele dumnezeasce liturghie. Iată ne-am milostivit domnia mea şi prin acest al nostru domnesc hrîsoav, l-am miluit cu tot locul domnesc de la târgul Petrei, atât acel cât este cu dughent şi case pe dânsul, cât şi tot locul, slobod ce mai este afară de târg. Care de astăzi înainte şi în veci, să le fie dreaptă ocină şi moşie, pe care să li stăpânească cu bună pace în veci, semnele şi hotarele lui ce sunt deosebitoare între această moşie şi alte locuri ce sunt date mai înainte.

Însă şi târgoveţii să fie datorli, în toată vremea, a ţine acea biserică gospod şi alte sfinte biserici de acolo, cu îndestularea de proeşti şi cu toate cuvîntoasele podoabe bisericieşti, pentru slujirea sfintei şi dumnezeieşti liturghii.

Asupra căreia loc să le fie hrîsoavl domneli mele acesta, de danie şi miluire statornic, necîntit şi nerăşit nici odinioară în veci, care s'au întărit cu a noastră domnească iscălitură şi pecete.

Şi potîm domnia mea cu dragoste şi pe alţi fraţi luminaţi domni, ce vor fi în urma noastră la domnia acestel ţări, să nu surpe mila aceasta, ci mai vătos a adăugi să întărească pentru al domnilor sale cînte şi veşnică pomenire.

Scrisu-s'au hrîsoavl acesta la scaunul domneli mele, în oraşul Iaşi, într-o cea dintâi domnie a noastră la Moldavia, în al doilea an, de credincios botezător Ionţă Şarban blv vel sulger în anul de la Hristos 1797, Malu în 8 zile.

ALEXANDRU KALIMACH VOEVOD

(Locul pecetel domneşti)

Urmează alte două iscălituri nedescifrabile

Transcris de către D. Hoge, după originalul ce se păstra la primăria Piatra.

Cărţi-Reviste

Augustin Z. N. Pop: Neamul mitropolitului carturar Varlaam al Motaşului — (extras din revista „Biserica Ortodoxă Română” nr. 5-6 din 1939).

D-l prof. Augustin Pop — care ne-a scris dăunazi un interesant articol privitor la începuturile literare ale lui Calistrat Hogaş — ne-a trimis studiul cu titlul de mai sus, care este deosebit de preţios pentru cunoaşterea neamului carturarului mitropolit Varlaam, cel care ne-a dat „Cazania” sau „Cartea românească de învăţatură”, scrisă într-o limba... dulce ca un lagure de miere — vorba poetului.

Studiul d-lui prof. Pop este sprijinit pe o bogată documentare, adunată din colecţiile de documente ale d-lor N. Iorga, M. Costăchescu, Sava, Stoile, apoi Bogdan, Ghibănescu, V. A. Ureche etc..

Cerul nostru, anul III, nr. 18 (15 Aug. 1939).

Numarul de faţa al Soc. ARPA aduce un bogat material din care citam: 1) Viaţa lui Ionel Fernic povestită de el însuşi, 2) Higiena Sborului de dr. Sămboteanu, 3) Despre paraşuta, de Victor Ion Popa, 4) ARPA — pipeniera viitorilor piloţi etc.

Piatra-N., 22 August 1939.

Vasile C. Şoarec.

Historia vechilor Rosettești din Roznov, stă sub cheie și sârmă ghimpată

Patima noastră veche, ne-a s zilele acestea la Roznov — ezare seculară la gura Craului, pe malul stâng al Bistriței, în fața stației preistorice dela Horodiștea, unde păntele Matasă și profesorul ada Vulpe (acum la universitatea din Iași) au descoperit me de vicia de vreo patru mii de ani.

Roznovul ni-i drag în chip deosebit. Nu numai pentru că a bănuî că el reprezintă continuarea vieții depe Horodiștea, ci mai ales pentru că el a pornesc preocupările noastre în legătura cu cercetarea vechilor documente...

Sunt vreo cinci ani de când e-a chemat părintele Victor Iheresc, un cărturar adânc unoscător al dogmelor bisericești ca și al trecutului nostru istoric, și ne-a pus la dispoziție, cu o bună voință pe care nu-i vom uita-o, un pachet cu vreo 70 de documente între anii 1555—1800, documente pe care le-am publicat în revista locală *Apostolul*.

De-atunci, Roznovul ne-a rămas la inimă și un gând scump al nostru este să-i scriem istoria. De-aceia îl vizitam deseori și, în lipsă de alte documente, îi ascultăm glasul amantului. Parcă ne-am deprins a-l înțelege. Istoria Roznovului, deși n'am început s'o scriem, dar o aveam întreagă la minte...

Fuseam de atâtea ori la Roznov, dar niciodată nu intrasem în vechia ctitorie de acolo, a Rosetteștilor. Biserica era mare și frumoasă, ca

niciuna alta, a colonelului Roznovanu, o cunoaștem. Cealaltă, din același incântător parc, însă nu.

Pentru aceasta ne-am dus zilele trecute în sat. Cu toată ploaia care începuse, părintele Posmoșanu — vrednicul urmaș al duhovnicului Ghervescu, a mers binevoitor cu noi la biserică. Am pășit întâi în lăcașul cel mare, cu frescă de Costin Petrescu, având în suflet emoția primei vizite. Pretutindeni icoane sfinte, aurite, înramate în argint, peste tot duh sfânt. La ieșire ne-au privit cu bunăvoință ctitorii: colonel G. Ruset Roznovanu, fiul lor și doamna, cu ochii ei pătrunzători, duioși și triști... Afară ploua, iar pe trotuarul din jurul bisericii erau bălți, care se furșau încet spre cavoul minunat al sfintei zidiri, pline de oseminte strămoșești.

— Nu sunt bani... ne-a spus părintele... ar trebui reparată bordura, căci să macina piatra din cavou...

Nu sunt bani! Abia acum am înțeles tristețea din ochii ctitorilor... Muriad, ea a lăsat bani pentru întreținerea bisericii...

L-am rugat pe părintele Posmoșanu, să ne ducă și la vechia ctitorie a strămoșilor. Ne-am îndreptat pe-o alee, către porțile dinspre apus. Era lăcătuită! De jur împrejur, nu era chip de pătruns, căci gardul de sârmă ghimpată era mai înalt, mai des și mai țepos decât rețelele de iron.

— Nu putem intra, părinte?

— Să mergem, mai bine, că plouă și scăpați și de vs trenul — a schimbat vorba părintele...

Am ieșit, tăcuți, din cimitirul bisericii și ne-am despărțit la rascrucea de drumuri, luând-o spre gară. Trenul de 5 însă l-am scapat... Vremea se luminase și am luat-o înapoi spre sat. Întâlnind un prieten în drum, l-am întrebat de ce-i închisă biserica cea veche!

Au zăvorit-o domnii care tronează în conacul Roznovanilor! A fost pe aici o doamnă mai mare peste o școală de moașe. Acum e un domn peste un fel de școală de horticultură. A mai fost zăvorâtă biserica asta de un grec, fost proprietar pe-aici. Pe acela l-a învățat însă minte parintele cel bătrân. La o slujbă mare a ieșit să se roage la altarul cel vechiu și oamenii au rupt încuietorile, căci biserica era aceea unde îngenuchiaseră strămoșii lor. Dar stăpânii de azi sunt creștini de-a noștri...

Tot vorbind, am ajuns iar lângă gardul cel de sârmă ghimpată, care îngustează curtea bisericii celei mari.

Să intrăm pe-aici, m'a îndemnat prietenul. Și amândoi ne-am strecurat printr-o borbă din gard, în ghimpii căreia erau smocuri de par...

Pe-aici trec vizitatorii și... câinii satului... m'a lămurit prietenul...

Despre ce-am văzut la vechia ctitorie, pe altădată.

Constantin Turcu

Urmele străvechi depe Valea Albă

Am arătat în alt număr al *Avântului* că, datorită vălurilor ferite și productive, apel abundente, codrul și sârli care umple o bună parte din subsolul județului, așezările preistorice și proto-istorice depe aceste meleaguri sunt foarte numeroase și că vicia omenească de aici a fost din cele mai vechi timpuri și până în epoca modernă mai bogată decât și-o poate închipui cel mai optimist cercetător istoric ori etnograf. În jurul fiecărui sat se găsește o așezare străveche; în sutele și mii de ani ce s'au scurs dela cele mai vechi urme de vicia omenească și până astăzi, satele s'au mutat dintr'un loc în altul, în jurul unei văi sau unui loc întărit după spațiul vital și împrejurările care cereau aceste mici strămutări. O cercetare sumară a Văii Albe dovedește cu prisosință aceste lucruri. La Corni, lângă cătunul Bordea, se găsește, în urma plugului, urme de case, fragmente de olărie și silixuri, urmele unei așezări străvechi. Dincolo, în Valea Albă, în lungul pârâului istoric, necercetat suficient de istorici, la Poeni, stau față în față alte două așezări preistorice. Pe dreapta Pârâului Alb se află, pe-un promotoriu, „Cetațuța” care îți arată deodată trei lucruri: o minunată prilej, toată valea până spre Tuplași, care îți stă la picioare, o stațiune preistorică și urmele unor șanturi de apărare rămase desigur de vremea bătăliei dela Răboeni. Legată de masivul păduros din spate, această cetățuțe oferă și acum un admirabil punct strategic defensiv pentru cine apără valea de-o încursivă dinspre Răsărit. Pe stânga, la o cotitură a pârâului și ceva mai la vale, se găsește o a doua stațiune preistorică care prin ceramică și locul unde se află, arată că este vorba de-o așezare mai nouă decât cea depe „Cetațuța”. Vicia de sat a Geșilor oferea, în vremurile mai noi, mai multă siguranță și deaceia oamenii au părăsit locurile „tari”, așezându-se mai în vale, la adăpost de vânturile aspre ale ținutului. La o bătea de pușcă de acolo, spre Răsărit și tot pe malul stâng al Pârâului Alb, pe locul unde se află cimitirul satului Uscăți, se găsește urmele unei așezări străvechi care pare a fi tocmai din timpul când Geșii au început a fazona olăria după moda nord-apuseană a Celților. În murea dealului, între Marginea și Țibucani de jos, unde relieful înclină spre apa Moldovei, se găsește a patra așezare preistorică orientată spre drumurile pe care se făcea schimbul dintre produsele nordice dela Marea Baltică și cele dela Marea

Egee. Peste deal, la Apus de Țibucani de sus dai peste urmele altor așezări preistorice destul de întinse și de bogate.

În toate aceste așezări se găsește, la cele mai sumare cercetări, fragmente ceramice cu pictură, incizuri, modele în relief butonate sau în șnur, fuzele — discuri de lut ars găurite la mijloc, — rasoare de cremene, druze, vârfuri de săgeți și sulți, vase calcinate, lipitură arsă depe pereții în care se mai văd urmele împletiturilor de nule, vetre de lut, etc.

O comparație între tehnica locuințelor de astăzi cu cea de 2000—3000 de ani în urmă ne duce la o surprinzătoare asemănare: oamenii de acum împletesc pereții caselor tot așa fel și din același material și-l lipesc ca pe timpul lui Boerleba sau mai înainte chiar. Diferențele le găsești numai la dimensiuni și unele accesorii aduse de timpurile actuale: cue de fer, sticlă, etc. Aceași asemănare tot pe-atât de surprinzătoare se poate vedea la vetrele pe care le fac femele afară, în curte, în timpul verii, pentru pregătirea hranei; același tehnic și același material ca în preistorie, fără nicio modificare, la fel cu cele găsite în așezările preistorice. Nu mai vorbim de îmbrăcăminte, de port.

Valea Albă nu este, din punct de vedere istoric, cu nimic mai prejos de valea Bistriței, Craicului, etc. Chiar din punctul de vedere turistic, nu este în urma celorlalte văi ale județului. Peste tot întâlnești crânguri, lăsoare, poeni. Apoi în apropiere este schitul Țibucani și Mănăstirea Răboeni. Un De Marenne ar găsi pretutindeni nimfă și alte figuri mitologice. Aici se poate vedea cum a continuat, de aproape 5000 de ani, vicia omenească, înfrângându-se adânc în solul Moldovei pentru veșnicie, și arătând că prețioase „pusturi” din manualele didactice peste care au dat Dragoș Vodă și Bogdan Intemeietorul sunt simple povești. Să adăugăm apoi că Valea Albă este din punct de vedere strategic un teren care nu poate fi atacat, cucerit și stăpânit decât prin învâlmul, înconjur obostor și fără folos.

Rămâne ca pe viitor să se cerceteze amănunțit toate aceste așezări străvechi și ceea ce se va găsi să fie așezat în muzeul întemeiat de Părintele Matasă. Până atunci cine găsește obiecte preistorice face un mare serviciu județului Neamț dacă le depune, indicând locul și cu ce alte lucruri le-a găsit la un loc, la Casa Națională din Piatra Neamț.

M. Cojocaru

Însemnări pe marginea activității comunale

Am salutat cu deosebită simpatie noua conducere a orașului nostru. Asta pentru că am văzut în noul primar, încă dela instalarea sa, o energie care se aștepta utilizată spre binele orașului. După o lună de zile de atunci am rămas cu aceeași convingere că d-l Kirculescu va putea realiza pentru orașul Piatra Neamț, o operă de ridicare a tuturor punctelor de vedere.

În această credință am fost întărit de anumite schimbări care s'au petrecut în înțelegerea ariei noastre, în cursul lunii de luna a celui ce scrie aceste rânduri. Au dispărut gheretele vechi, urite și insalubre din mijlocul orașului. Altele vor dispărea, rase depe fața pământului, de o intransigență și sănătoasă hotărâre. Gardurile tolate peste trotuare, cu stalpi și strește strâmbe, mâncate de mugrele vântului, încep să fie înlocuite. Târgul capătă o nouă față, se sulinenește, preocupat de frumusețe.

Au început apoi preocupările pentru terminarea teatrului, o chestiune care ne-a stat mereu pe inimă. Se pare că treaba a primit pe un drum sigur de realizare. Noi așteptăm să vedem grădă acest mare edificiu care să adăpostească teatrul nostru și să aducă la viață mijlocul orașului. Gardurile, de cioră care s'au ocolit în pustiu de atâtea ani la teatrul orașenesc.

Dincolo, toate ar fi bune. Ar fi încă un lucru de mare înțelegere, neapărată urgență, iar acesta este lupta contra speculei din piață, o speculă cu totul nejustificată. Un control aspru și îndurător ar face să se stavilească jaful. Câteva pedepse, rapid aplicate, ar face să se taie la rădăcină totdeauna pofta de a lucra pe-o pereche de pui cât un pumn câte 120 lei, ori pentru o cloșcă de găină ce abia a costat puii 100 de franci. Cu toate măsuri la fel... Fără mă-

suri de acele exemplare nu se va putea face salubritatea pieței noastre celei de toate zilele. Și asta trebuie cu atât mai urgent cu cât se apropie toamna, care vine cu aprovizionările de iarnă, și se încep școlile cu internate care au socoteli făcute după anume prețuri normale, nu de speculă. Rapid deci și exemplar.

A. A. R.

Starea civilă dela 17 la 24 August 1939 NĂSCUȚI

Gheorghe Gh. Dunăre, Maria Elena Gorea, Dana N. Ceaușescu, Maria T. Cărcă, Lora Moses Kurtzberg, Const. C. Zăhărescu, Ștefan D. Covătar, Ana D. Sucloaia, Maria V. Pușcăluș, Elisabeta Cat. Balars, Valentin Alex. Gora, Maria V. Botezatu, Vasile V. Trîșcă, Gh. I. Robu.

CĂSĂTORII

Dudelu Butnaru cu Rașela Z. Tatman, Șmil Leibovici cu Ana Grigoriu, Iancu Moscovici cu Tivla Hercovici, Avram Leib cu Malca Chlimerman, Iosef Levensohn cu Golda Nușem Gavrili.

DECESE

Emanoil Ștefan, Neculai I. Iltu, Ion Ungureanu, Neculai Cojocaru, Maria a Bumbuluf, Maranda Mitrea.

Tipografia Românească „GH. ASACHI” Soc. Coop.

- execută orice
- lucrări tipografice: registre, cărți, ziare etc.

Atelierele

Piața Tăchel Corbu

Reclame injurioase

Ne prinde mirarea că multă lume mai trăiește încă într-o toropeală și amorfie vădită, lăsând să se petreacă multe lucruri injurioase, chiar sub ochii publicului cu pregătire și posibilități de pricepere mai avansate.

Relele acestea trebuiesc remediate și vinovații puși la oprit, ca să fie vii exemple pentru ceilalți. Căci de ce să ne mai mirăm de nivelul inferior de scăzut al moralității, când stimulentele pline de otrava răului se găsesc la orice pas, la orice cotitură de gard, pe pereții caselor, pe garduri, pe terestrele prăvăliilor, care fac reclame de tot soiul, folosind chipuri scandaloase. Sunt multe rele, care nu se văd; dar care se văd, ar trebui mistuite.

Căți n'am văzut de exemplu, o reclamă, la o cărciumă de pe strada Col. Roznovanu; vorbind de cărciumă bineînțeles toată lumea știe pe dinătră formula... dar injuria este mare și conștiința românească este jignită, când un chip ca al lui Mihail Viteazul, integritorul pentru o clipă a neamului și clar vizionarul realizării idealului nostru național — chipul Marelui Domn — este pictat în mijlocul unui panou reclamă și la tractul lumii. Să sperăm că n'ar fi nimic, dar simbolul ales de înțelătorul acestui potret, îl ghicim cu toții. Pornește dela un cântec al bețivilor: „Mihail Vodă cel viteaz, niciodată n'a fost treaz”. Urmand, ca fiecare să imite pe marele Domn. O chemare spre turmentare. Asta place multora, dar eu unul socot, că Românul adevărat sare de un stâncen dela pământ în sus, când i s'ar spune despre jignirea ce s'aduce neamului nostru. Portretul este pus sus și se poate vedea oricând de autorități și de cel jignit, călar de pe stradă.

Pr. Tr. Lelter

Cercetări istorice la Cetatea Neamțului

Domnul profesor universitar Ilie Minea, dela Universitatea din Iași, încă de multă vreme nutrea ideea unor cercetări în jurul cetății Neamțului, cea mai veche dintre cetățile moldovenești. Asupra acestei cetăți se știe prea puțin lucru, mai ales când este vorba de originea și paternitatea ei. D-l profesor Minea nădăjduiește că întreprinzând o serie de săpături sistematice, va putea prinde firul adevărat al începuturilor acestei așezări, atribuite la diverși întemeietori, străini ori moldoveni.

În acest scop d-sa a cerut concursul material al d-lui rezident regal Tr. Ionașcu, obținând un prim fond de 10.000 le cu care

să se înceapă lucrările. D-l profesor Minea a sosit în localitate în ziua de 25 Septembrie — unde a luat conțact cu d-l prefect Hociung, plecând apoi la Tg. Neamț. În curând se vor începe lucrările care vor scoate la iveală, desigur, multe comori din trecutul moldovenesc. La inaugurarea săpăturilor, va lua parte și d-l rezident regal Tr. Ionașcu, care se interesează deaproape de rezultatul acestor cercetări.

Avântul

Citit și răspândit

„Avântul”

Un comunicat al Marelui Stat Major

Marele Stat Major aduce la cunoștința tuturor posesorilor de permise pentru conducere de vehicule cu tracțiune mecanică (autoturisme, autocamioane, autocamionete, autotractoare, motocicletă, etc.) amatori sau profesioniști, care nu s-au prezentat îndată la Cercul de Recrutare pentru viza permiselor, că s-a acordat un ultim termen de prezentare până la data de 31 August crt. inclusiv.

Prezentarea se face la Cercul de Recrutare pe raza cărora domiciliază în prezent, zilnic, între orele 8-13 și 17-20, afară de Duminică și sărbătorile legale, când se face numai dimineața între orele 8-13.

Cel care va făcut serviciul militar vor aduce și livretul de serviciu militar precum și ordinul de mobilizare pe care îl au, iar ceilalți vor aduce acte prin care să-și justifice situația.

Permisele de conducere găsite peste data de 1 Septembrie 1939, fără viza Cercul de Recrutare, nu mai dau titularilor dreptul de a conduce autovehicule, pe căile publice, ele fiind anulate.

Stiri din Tg. Neamț

Rezidența Ținutului Prut, prin prefectura jud. Neamț, a acordat un ajutor de 30.000 lei școlii din Humulești, pentru unele nevoi urgente ale noului local. Preotul C. Cozma președ. comit. și d-l I. Săvescu, directorul școlii din Humulești, își dau toată osteneala, ca să poa să face cât mai multe îmbunătățiri cu această sumă.

Față de nevoile mari ce le are această școală și pentru terminarea întregului local, e nevoie de aproape 1/2 milion lei: Astăzi mai mult ca oricând se simte nevoia terminării acestui local, intrucât sunt insuficiente sălile de clas care s-au terminat, pentru a adăposti școala de băieți, de fete, grădina de copii mici, căminul cultural, muzeu, bibliotecă etc.

În seara zilei de 20 August 1939, comitetul cominului cultural „Gh. și Smaranda Cosmovici” din Tg. Neamț, în frunte cu preotul Grig. Hoge, a dat o frumoasă serbare în saloanel grădinei publice. Corurile bine executate au fost conduse de d-l D-tru Popa, cântăreț bisericesc; care depune muța muncă pentru reușita serbărilor date de acest câmin.

Venitul net al serbării a fost peste 3000 lei.

În Tg. Neamț, s'a format un comitet pentru reînființarea gimn. „Regina Maria”. Comitetul s'a prezentat I. P. S. Patriarhului Nicodem, cerându-i sprijinul în această chestiune. Dacă se va putea reînființa vechiul gimnaziu, anul acesta va funcționa numai cu cl. I și a II-a.

C. N.

BANCA INDUSTRIALĂ ȘI COMERCIALĂ din Piatra-N.

Înștiințează clientela sa că face tot felul de operațiuni de bancă: **scot, împrumuturi, incasso, plăți, cumpărări și vânzări de efecte publice etc.**

S'a pierdut buletinul dela pirolul populației pe numele Maria Butuc, din str. Dărmănești. Se anulează.

Vizita I. S. S. Patriarh Nicodem și a D-lui Cornățeanu, ministrul Agriculturii și Domeniilor, la Cooperativa forestieră „Albina”, din Tarcău, Județul Neamț

Sâmbătă, 19 August, a. c., orele 16, D-l Cornățeanu, ministrul Agriculturii și Domeniilor, a sosit cu automobilul în Piatra-N., unde a fost întâmpinat de reprezentanții autorităților, în frunte cu d-ni Locot. Colonel Hociung, prefectul județului, Chirculescu, primarul orașului, inspector agricol, Tapu, etc.

După ce, însoțit de d-l prefect și inspector agricol I. Tapu, a inspectat comuna Dobreni, d-l ministru s'a îndreptat spre mănăstirea Neamțului, unde a fost oaspetele I. P. S. Patriarh Nicodem.

Duminică 20 August, dela orele 8—10 dimineața, d-l ministru, însoțit de I. P. S. Patriarh, a vizitat toată gospodăria m-rli Neamțului, a cărei nerv și suflet este I. P. S. Nicodem. D-l ministru a rămas încântat de opera de temelnică și frumoasă gospodărie și de aspectul, într'adevăr civilizat, al m-rli Neamțului.

La orele 10 jum. I. P. S. Patriarh și d-l ministru Cornățeanu, însoțit de d-l Leon Mrejeriu, președintele Serviciului Social din județul Neamț și președintele Cooperativei „Albina”, s'au îndreptat spre Tarcău.

În celelalte două automobile, care însoțeau automobilul I. P. S. Patriarh și al d-lui ministru, se aflau d-ni Vasiliu, director de cabinet al d-lui ministru Cornățeanu, d-r Cornățeanu, T. Dănescu, inspector general administrativ al Ținutului Prut, Pruteanu, directorul Regionalei silvice Bacău, Tapu, inspector agricol al județului Neamț și inspectorul general agricol al Ținutului Prut.

În drum s'a vizitat monumentul Vânătorilor de Munte, de pe delul Gol, din Tg. Neamț și Casa povestitorului Ion Creangă, din Humulești.

În drumul spre Tarcău d-l Mrejeriu a dat d-lui ministru toate lămuririle privitoare la locurile de importanță istorică, culturală, religioasă și economică, pe lângă care au trecut; iar dela Pângăraclor și până la Tarcău i-a arătat toate înfăptuirile „Albinei”: biserică, casă parohială, primărie, școală, etc., la care „Albina” a contribuit cu sume importante de bani. I-a schitat, deasemenea, înfăptuirile în curs, arătând că operele obștești ale „Albinei” întrec cu mult suma de zece milioane lei, pe lângă tratamentul omenesc al miilor de muncitori, pe lângă dividendul la capital și, mai ales, pe lângă prima de muncă, care corectează, fericit, sistemul capitalist, în care beneficiul net intră integral în punga proprietarului întreprinderii și nu se restituie nimic din el, ca în cooperative, muncii care l'a cretat.

S'a vizitat apoi biserica din Stejaru, comuna Pângărați, pentru clădirea căreia Cooperativa „Albina” a contribuit cu un milion și jumătate de lei. I. P. S. Patriarh și d-l ministru Cornățeanu au admirat clădirea, sculptura profesorului Bocce și pictura profesorului Troțeanu, ambii dela Academia de Belle Arte, din Iași, afirmând că unel asemenea biserici l-ar sta bine și în centrul Bucureștilor.

Aici au fost întâmpinați de d-ni C. Turcan, directorul și intemeietorul Cooperativei „Albina” în 1914, Scarlat Orzescu, administratorul fabricii, Gh. Mănescu, director în Institutul național al cooperativei, Vălcău și Dragomir, inspectori generali în cooperative, etc.

La orele 13 au sosit la „Albina”, unde înalții oaspeți au fost primiți străjerese, cu impresionantă însoțire, de o

mare mulțime de săteni și sățence, îmbrăcați în frumoase costume naționale. Corul adulților, dirijat de d-l Mircea Pop, funcționar al cooperativei, a intonat, armonios, imnurile de primire, iar d-l D. Dumbrăveanu, secretarul cooperativei a organizat și condus, într'o perfectă ordine, pe străjeri.

Un mare și frumos arc de verdeață, împodobit cu steaguri naționale, primea, sub bolta sa de caldă ospitalitate, pe aleșii oaspeți, cu însoțita urare: „Bine ați venit”.

Primarul comunei, T. Alilac, a urât, înținos, bun sosit distinșilor oaspeți. Aici erau în fruntea Cooperativei și muncitorilor „Albinei” d-ni: Prefect Hociung, Protopop Nourescu, Consiliul de administrație al Cooperativei în frunte cu: președintele Leon Mrejeriu, Directorul C. Turcan, Șeful contabilității Ilie Țenea, Administratorul fabricii Scarlat Orzescu, administratorul exploatarei V. Filip, Șeful Evidenței Părchea, Căstrelul Cooperativei Vălcău, Grechi, Dumbrăveanu, Măcărescu, Ștefănescu și al. funcționari ai Cooperativei, apoi D-ni Georgeles, Șeful ocolului silvic, Callstrat Bogdan, directorul școlii primare, Preot Buba, parohul local, T. Alilac, primarul comunei I. G. Duca, Arhimandrit Caraza, starețul M-rli Bistrița, D. Alexandrescu, vicepreședintele Consiliului de administrație al Cooperativei, T. Balhon, consilier, I. Timofte și Nemțor, Cenzori, etc.

D-l Ministru, însoțit de președintele, directorul și șefii serviciilor respective al Cooperativei, au vizitat birourile, fabrica, depozitele de butuci, de cherestea, de rezonanță pentru instrumente muzicale, pentru aviație, sala de mașini, de cazane, instalația electrică, atelierul, turnătorul, bala, moara și toate dependențele întreprinderii. D-l Director Turcan și șefii de resort au dat d-lui Ministru toate lămuririle necesare.

D-l Ministru a fost plăcut impresionat de cele ce a constatat și și-a manifestat sentimentele de admirație pentru opera înfăptuită de Cooperativa „Albina”.

A urmat o masă servită de filcele funcționarilor Cooperativei, îmbrăcate în frumoase costume naționale, în fruntea cărora D-nele Turcan și D-r. Dablia, fca d-lui Turcan, inde-

plineau, cu fină eleganță, rolul de gazde ospitaliere.

Au vorbit D-ni: T. Alilac, primarul comunei, urând bună venire înalților oaspeți; D-l Leon Mrejeriu, președintele Cooperativei, cu multă simțire, despre istoricul Cooperativei, în care nu ultă să amintească de sufletul pus de directorul C. Turcan, și despre rolul și opera „Albinei”; C. Turcan, despre greutățile prin care a trecut și trece Cooperativa; Prefect Hociung, despre caldă întâmpinare a locuitorilor județului pentru I. P. S. Patriarh și D-l Ministru Cornățeanu; I. P. S. Patriarh, cald și înțelept, despre convingerea ce și-a făcut, prin cercetare la fața locului, că „Albina” este o întreprindere pur românească, serioasă și înfăptuitoare de admirabile opere naționale, creștinești și de adevărată și temelnică ridicare a regiunii; D-l Ministru Cornățeanu încheie, manifestându-și admirația pentru organizarea, activitatea și opera înfăptuită de Cooperativa și apoi face un luminos și impresionant expozu asupra situației agricole a țării.

D-l Callstrat Bogdan, salută pe înalții oaspeți în numele străjerilor.

D-l Ministru, însoțit de D-ni Vasiliu, director de cabinet, D-r. Cornățeanu, Director Mănescu și Inspectori generali, Vălcău și Dragomir, dela Institutul Național al Cooperativei, au plecat, prin Tulgheș, în inspecții, spre Ardeal.

I. P. S. Patriarh, însoțit de d-l Leon Mrejeriu și Arhimandritul Ghenadie, Starețul M-rli Bistrița, s'au îndreptat spre M-re Neamțului. În drum au vizitat gospodăria d-lui Orzescu, iar la Piatra-N. I. P. S. Patriarhul a vizitat, acasă, pe d-l Leon Mrejeriu.

Ziua de Duminică 20 August, 1939, a fost pentru Cooperativa „Albina” o zi nu numai de mare cinste prin vizita I. P. S. Patriarh al Bisericii ortodoxe a României și a d-lui Ministru de Agricultură și Domenii, dar a fost o zi de mare bucurie, în care s'a recunoscut munca desfășurată, cu mari jertfe și opera înfăptuită pentru prosperarea unei regiuni și, prin ea, a nației însăși. Și dreptatea, cât de greu și cât de târziu, vine ca o meritată binefacere a lui Dumnezeu...

„Avântul”

CAMERA DE COMERT ȘI INDUSTRIE PIATRA-N.

Publicație Nr. 878

din 21 August 1939

Se aduce la cunoștința celor interesați că instituția camerei de comert, cumpără o basculă în bună stare de funcțiune, în condițiile cerute și verificată de biroul de măsură și greutate, cu care să se poată cântări greutatea până la minimum 3.000 kgr.

Predarea se cere a se face după instalarea ei la locul indicat de camera de comert.

Oferte cât mai detaliate asupra condițiilor în care se prezintă basculele ce vor fi de vânzare, se vor depune la secretariatul camerei de comert, de unde se pot lua și informațiuni în ori ce zi de lucru, între orele de dimineața dela 8—13.

Oferțele se primesc până în ziua de 10 Septembrie crt.

Președinte,

V. IONESCU

Secretar, N. PLEȘESCU

Școala Srimară nr. 1 băieți

Înștiințare

Conform art. 114 din legea învățământului primar, toți părinții copiilor ce urmează a fi înscriși în clasa I anul acesta, trebuie să se prezinte la cancelaria școlii respective, între 1—10 Septembrie orele 8—11 dimineața cu: 1) cerere de înscriere 2) actul de naștere 3) actul de vaccinare, 4) actul de cetățenie (la străini).

Acei ce nu se vor conforma, vor fi supuși unei amende de 500—1000 lei.

I. RADU

Un țaran din jud. Neamț și-a dat foc gospodăriei

Parchetul local anchelează a caz cu totul curios. Gospodarul Constantin Boată din comuna Bodești Precista, și-a dat foc gospodăriei. Săteni au sosit și au încercat să salveze casa și avutul, iar jandarmii au arestat pe originalul sătean și l-au înaintat parchetului. Aici a dat o declarație, mărturisind că a fost determinat la funestul gest de o inexplicabilă stare sufletească.

In grădina publică, din orasul Piatra-N., un tânăr a fost atacat și înjunghiat cu cușitele de un grup de cheflii

Duminică după amiază, în grădina publică din centrul orașului nostru, s'a întâmplat un fapt deosebit de neașteptat, prin urmările tragice pe care le poate avea.

La un moment dat pietonii care se plimbau pe aleile grădinei au fost atrași de un scandal și de puternice vociferări. Ce se întâmplase? Niște copii se luaseră la joacă și ajunseră la bătea. Spectacolul oferit de micii bătași, distra în mod cu totul deosebit pe un grup de tineri cheflii, care — beți morți — luau parte, cu toată ființa lor, așa cum pasionații matchurilor de box sau de lupte de circ, iau parte de pe băncile circului.

Desigur spectacolul nu amuza deloc pe oamenii pașnici, care veniseră în grădina pentru plimbare și odihnă. Astfel, un tânăr, Fritz Reinhold, de pe strada Cuza Vodă, a intervenit imediat între copii, pentru potolirea

certei. S'a lovit însă de rezistență dărză a celor 10 cheflii, care doreau continuarea spectacolului. Protestând, pasnicul tânăr a fost lovit cu tabacherile în cap de către agresori.

Încercând să iasă din conflictul în care intrase cu gândul de pace, a fost lovit, trântit și într'un moment de salbătecie sângeroasă, unul din agresori i-a dat patru lovituri de cuțit în spate.

Căzut jos într'un lac de sânge și în nedumerirea spectatorilor buimăciți d-n grădina, agresorii și-au dat seama de tapta lor și au dispărut.

Poliția a fost anunțată imediat și, sosind la fața locului, a început cercetările. Cu ajutorul copioilor, d. comisar Haiden — secretarul poliției, ajutat de ofițerul de serviciu Isăceanu, a reușit să identifice și să prindă, la puțin timp după crimă, pe doi din grupul celor 10, care acum se plimbau pe alei, cu aerul cel

mai nevinovat. Aceștia sunt tinerii Petrucă Ion și Manol Vasile — ambii minori. La început au negat orice amestec, însă demascați de copii, au mărturisit că făceau parte din grup, însă că nu sunt vinovați. O echipă de gardieni au plecat în căutarea celorlalți complici, dintre care au fost arestați câțiva.

Făcându-se descinderi la familia Petrucă, s'a găsit ascuns cuțitul cu care a fost înjunghiat tânărul Reinhold. Frații Petrucă sunt cunoscuți în mahala de mari scandalagii, așa că chiar dacă n'au mărturisit încă fapta, este sigur că ei sunt autorii nenorocirii pe care am relatat-o mai sus. Poliția continuă cercetările.

Tânărul rănit a fost internat imediat în spital. Starea lui este îngrijorătoare. I s'au făcut intervenții chirurgicale și o transfuzie de sânge.